

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

Warszawa, 13 listopada 2018 r.

DKO-WNP.0915.1.2018.BS

**Pani
Ewa Rawa
Lubuski Kurator Oświaty**

ul. Jagiellończyka 10
66-400 Gorzów Wielkopolski

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Zgodnie z art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. nr 185 poz. 1092), przekazuję niniejsze Wystąpienie pokontrolne.

Na podstawie art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. nr 185 poz. 1092) w związku z art. 35 ust. 1 pkt 2 oraz art. 35 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59, z późn. zm.) i art. 9h ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2017 r. poz. 1189, z późn. zm.) Ministerstwo Edukacji Narodowej¹ w okresie od 26 kwietnia do 30 maja 2018 r. przeprowadziło kontrolę w Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolski, przy ul. Jagiellończyka 10, pn. „Realizacja przez Kuratora Oświaty nadzoru pedagogicznego w zakresie przestrzegania zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów w szkołach oraz zadań związanych z awansem zawodowym nauczycieli”.

Celem kontroli była ocena prawidłowości realizacji przez Lubuskiego Kuratora Oświaty:

- 1) nadzoru pedagogicznego – sprawowanego w trybie działań doraźnych – w zakresie przestrzegania w szkołach publicznych zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów, tj.:

¹ Kontrolę przeprowadzili pracownicy Ministerstwa Edukacji Narodowej:

- 1) Barbara Socha – naczelnik Wydziału Nadzoru Pedagogicznego w Departamencie Kształcenia Ogólnego, na podstawie upoważnienia nr 1/2018 z 25 kwietnia 2018 r.;
- 2) Urszula Witkowska – naczelnik Wydziału Efektów Kształcenia w Departamencie Kształcenia Ogólnego, na podstawie upoważnienia nr 2/2018 z 25 kwietnia 2018 r.;
- 3) Jan Chojnacki – główny specjalista w Wydziale Awansu Zawodowego Nauczycieli w Departamencie Kształcenia Ogólnego, na podstawie upoważnienia nr 3/2018 z 25 kwietnia 2018 r.

- a. organizacji i realizacji procesów kontroli,
 - b. opracowywania wyników kontroli doraźnych zamieszczonych w protokołach kontroli, tj. ustalania stanu faktycznego, w tym stwierdzanych nieprawidłowości oraz wydawania zaleceń,
- 2) zadań związanych z awansem zawodowym nauczycieli, tj.:
- a. czynności podejmowanych w postępowaniu o nadanie nauczycielom stopnia awansu zawodowego na stopień nauczyciela dyplomowanego,
 - b. sprawowania nadzoru nad czynnościami podejmowanymi w postępowaniu o nadanie nauczycielom stopnia awansu zawodowego przez dyrektorów szkół oraz organy prowadzące szkoły.

Kontrola realizacji przez Kuratora Oświaty nadzoru pedagogicznego obejmowała okres od 1 czerwca 2016 r. do 31 sierpnia 2017 r. natomiast kontrola realizacji zadań związanych z awansem zawodowym nauczycieli obejmowała 2017 r.

Na podstawie wyników kontroli działalność Lubuskiego Kuratora Oświaty w ww. zakresie została oceniona pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie sprawowanego nadzoru pedagogicznego.

Ocenę uzasadniają ustalenia kontroli.

- I. Nadzór pedagogiczny – sprawowany w trybie działań doraźnych – w zakresie przestrzegania w szkołach publicznych zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów.

W okresie objętym kontrolą podstawą sprawowania nadzoru pedagogicznego był art. 33 ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r. poz. 1943, z późn. zm.) oraz rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2015 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2015 r. poz. 1270) (od 1 września 2017 r. podstawą sprawowania nadzoru pedagogicznego jest art. 55 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 i 949) oraz rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1658).

W wyniku analizy dokumentacji związanej nadzorem pedagogicznym – sprawowanym w trybie działań doraźnych – w zakresie przestrzegania w szkołach publicznych zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów, sformułowano poniższe ustalenia.

Organizacja i realizacja kontroli.

Podstawą organizacji sprawowania przez Lubuskiego Kuratora Oświaty nadzoru pedagogicznego w okresie objętym kontrolą był *Regulamin Organizacyjny Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim* ustalony Zarządzeniem Nr 336/2015 Lubuskiego Kuratora Oświaty z dnia 13

października 2015 r.² W *Regulaminie* określono zadania z zakresu nadzoru pedagogicznego dla Wydziału Nadzoru Pedagogicznego.

W zakresie objętym kontrolą, w Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim obowiązywały n.w. procedury:

- procedura w sprawie trybu planowania, przygotowania, przeprowadzenia i dokumentowania kontroli w trybie działań doraźnych, w szkołach i placówkach nadzorowanych przez Lubuskiego Kuratora Oświaty, stanowiąca załącznik nr 4 do Zarządzenia Nr 480/2015 Lubuskiego Kuratora Oświaty z dnia 29 grudnia 2015 r. w sprawie ustalenia procedur postępowania w sprawach wynikających z zakresu zadań Wydziału Nadzoru Pedagogicznego w Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim;
- procedura w sprawie wnoszenia i rozpatrywania przez Lubuskiego Kuratora Oświaty pisemnych, umotywowanych zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokołach kontroli, stanowiąca załącznik nr 6 do ww. Zarządzenia Nr 480/2015 Lubuskiego Kuratora Oświaty z dnia 29 grudnia 2015 r.

Procedury te zostały opracowane z uwzględnieniem wymogów dotyczących sprawowania nadzoru pedagogicznego w formie kontroli, określonych w rozporządzeniu w sprawie nadzoru pedagogicznego.

W *Regulaminie Organizacyjnym Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim* oraz *Procedurze realizacji zadań z zakresu nadzoru pedagogicznego* określono szczegółowo zadania pracowników związane ze sprawowaniem nadzoru pedagogicznego oraz tryb podejmowanych czynności nadzorczych.

W okresie objętym kontrolą do Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim wpłynęło 8 spraw, w których sformułowano zarzuty dotyczące nieprzestrzegania zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów w szkołach funkcjonujących na terenie województwa lubuskiego, i które wymagały podjęcia działań doraźnych nieprzewidzianych w planie nadzoru pedagogicznego.

W związku ze zgłoszonymi ww. sprawami, zgodnie z § 3 ust. 3 rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego podjęte zostały czynności nadzoru pedagogicznego, tj. przeprowadzono 8 kontroli doraźnych, w ramach których dokonywano oceny przestrzegania przez szkoły zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów, w tym:

- w szkołach podstawowych – 2 kontrole,
- w gimnazjum – 1 kontrola,
- w szkołach ponadgimnazjalnych – 5 kontroli.

Kontrolą MEN objęto dokumentację ww. ośmiu kontroli doraźnych.

Przeprowadzone kontrole doraźne wynikały z zaistniałej potrzeby podjęcia działań nieujętych w planie nadzoru pedagogicznego, zgodnie z § 3 ust. 3 rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego.

² Zarządzeniem Nr 14/2016 r. Lubuskiego Kuratora Oświaty z dnia 2017 r. wprowadzono zmiany w zarządzeniu w sprawie ustalenia Regulaminu Organizacyjnego Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim.

Stosownie do wymogu § 15 ww. rozporządzenia kontrole były przeprowadzane przez wizytatorów wyznaczonych przez kuratora oświaty, na podstawie imiennych upoważnień. Protokoły kontroli zostały sporządzone i przekazane dyrektorom szkół, odpowiednio do przepisu § 17 ust. 2 rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego, za poświadczeniem odbioru w terminie nieprzekraczającym 7 dni roboczych od dnia zakończenia czynności kontrolnych w szkole.

W wyniku analizy dokumentacji kontroli doraźnych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- w 1 przypadku protokół kontroli nie zawierał wszystkich wymaganych paraf, co jest niezgodne z § 17 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego;
- w 1 przypadku tematyka kontroli wskazana w upoważnieniu do przeprowadzenia kontroli (upoważnienie do przeprowadzenia kontroli *dotyczącej osiągnięcia niezadawalających wyników nauczania z matematyki*) nie była w całości spójna z tematyką kontroli zawartą w protokole (protokół kontroli *dotyczącej osiągnięcia niezadawalających wyników nauczania z matematyki przez nauczyciela tej szkoły panią oraz przyjętych w szkole i stosowanych zasad oceniania w IV LO*).

Wskazane powyżej nieprawidłowości nie miały istotnego wpływu na kontrolowaną działalność jednostki (nie wywołały negatywnych skutków dla kontrolowanej działalności).

Uwaga dotycząca kontrolowanej działalności:

- w 2 przypadkach wydano upoważnienia do przeprowadzenia kontroli w zespole szkół, zamiast upoważnienia do kontroli w konkretnej szkole. W świetle przepisów ustawy o systemie oświaty, kurator oświaty sprawuje nadzór pedagogiczny nad szkołami, a nie nad zespołami szkół, natomiast zgodnie z § 15 ust. 3 pkt 4 rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli powinno zawierać nazwę szkoły.

Dyrektorzy szkół, w których przeprowadzono kontrole nie wnieśli do Lubuskiego Kuratora Oświaty zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokołach kontroli.

Kontrole doraźne w szkołach na terenie województwa lubuskiego przeprowadzili pracownicy zatrudnieni na stanowiskach wymagających kwalifikacji pedagogicznych, co jest zgodne z § 30 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2015 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2015 r. poz. 1270), w związku z art. 35 ust. 5 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r. poz. 1943, z późn. zm.).

Organizacja kontroli doraźnych umożliwia sprawne reagowanie na zgłaszane lub powzięte przez Lubuskiego Kuratora Oświaty informacje dotyczące nieprawidłowości w pracy szkół. Kontrole zostały przeprowadzone w terminie nieprzekraczającym:

- 7 dni (3 kontrole),
- 14 dni (4 kontrole),
- 18 dni (1 kontrola),

od daty wpływu sprawy do organu nadzoru pedagogicznego.

Przyjęte rozwiązania w zakresie organizacji kontroli doraźnych umożliwiają reagowanie Lubuskiego Kuratora Oświaty w przypadku zaistnienia potrzeby podjęcia działań kontrolnych na zgłaszane lub powzięte informacje dotyczące nieprawidłowości w pracy szkół/placówek.

Wyniki kontroli doraźnych.

Analiza protokołów przedmiotowych kontroli doraźnych przeprowadzonych przez Lubuskiego Kuratora Oświaty w okresie od 1 czerwca 2016 r. do 31 sierpnia 2017 r., wskazuje na to, że wizytatorzy dokonywali oceny przestrzegania w szkołach zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów w odniesieniu do przepisów rozdziału 3a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2017 r. poz. 2198, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. poz. 843, z późn. zm.). Zakres przeprowadzonych kontroli doraźnych był odpowiedni do zgłaszanych problemów i zastrzeżeń dotyczących oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów.

W wyniku kontroli ustalono, że w protokole z kontroli doraźnej przeprowadzonej w gimnazjum, opis stanu faktycznego nie zawiera niektórych informacji, pozwalających na przedstawienie wszystkich okoliczności dotyczących przestrzegania zasad oceniania, klasyfikowania i promowania. W piśmie z 1 lutego 2017 r. kierowanym do Lubuskiego Kuratora Oświaty rodzice jako zarzut zgłaszają fakt, że: „wychowawca nie przedstawił propozycji oceny zachowania”. Natomiast w protokole nie wyjaśniono czy w funkcjonującym w szkole dokumencie pn. *Zasady oceniania wewnątrzszkolnego* przyjęte zostały rozwiązania zobowiązujące wychowawcę do przedstawienia uczniowi i jego rodzicom przewidywanej śródrocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania. W opisie ustalonego stanu faktycznego nie zamieszczono również informacji o obowiązujących w szkole warunkach i sposobie przekazywania rodzicom informacji o postępach i trudnościach w nauce i zachowaniu ucznia³. Protokół z kontroli doraźnej nie wyjaśnia również, czy termin ustalenia przez wychowawcę śródrocznych ocen klasyfikacyjnych zachowania był zgodny z terminem ustalania ocen klasyfikacyjnych, określonym w statucie tej szkoły⁴. W ocenie kontrolujących ww. informacje są istotne w kontekście opisanych w protokole problemów.

W przypadku pozostałych analizowanych protokołów z przeprowadzonych kontroli doraźnych ustalenia stanu faktycznego odnosiły się do wszystkich

³ Art. 44b ust. 6 pkt 7 ustawy o systemie oświaty.

⁴ Art. 44h ust. 6 ustawy o systemie oświaty.

zgłaszanych problemów i zastrzeżeń dotyczących oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów.

W wyniku ww. kontroli 6 dyrektorom kontrolowanych szkół wydano łącznie 7 zaleceń dotyczących przestrzegania zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów. W przypadku analizowanych protokołów kontroli doraźnych wydanie dyrektorowi kontrolowanej szkoły zaleceń było spójne z ustaleniami stanu faktycznego.

W przypadku ww. kontroli w gimnazjum zauważono, że część treści wydanego zalecenia dotyczy ustalania rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania, natomiast kontrola doraźna odnosiła się do śródrocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania. Treść przedmiotowego zalecenia: *„Zaleca się skuteczne informowania uczniów i rodziców o warunkach i sposobie oraz kryteriach oceniania zachowania, warunkach i trybie otrzymywania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania, zgodnie z art. 44b ust. 9 ustawy o systemie oświaty (Dz. U. 2015 r. poz. 2156 z późn. zm.).”*

Dyrektorzy kontrolowanych szkół, którym wydano zalecenia, powiadomili Lubuskiego Kuratora Oświaty o sposobie realizacji zaleceń w terminie określonym w art. 33 ust. 6 ustawy o systemie oświaty.

II. Realizacja przez Lubuskiego Kuratora Oświaty zadań związanych z awansem zawodowym nauczycieli, tj.:

- 1) organizacja i przebieg postępowań o nadanie nauczycielom stopnia awansu zawodowego na stopień nauczyciela dyplomowanego;
- 2) organizacja i sposób sprawowania nadzoru nad czynnościami podejmowanymi w postępowaniu o nadanie nauczycielom stopnia awansu zawodowego przez dyrektorów szkół oraz organy prowadzące szkoły.

W okresie objętym kontrolą podstawą realizacji przez Kuratora oświaty ww. zadań było rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 marca 2013 r. w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli (Dz.U. z 2013 r., poz. 393) (od 1 września 2018 r. podstawą realizacji ww. zadań jest rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 lipca 2018 r. w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli (Dz.U. z 2018 r. poz. 1574)).

W trakcie kontroli dokonano analizy dokumentacji z postępowań kwalifikacyjnych na stopień nauczyciela dyplomowanego prowadzonych przez Lubuskiego Kuratora Oświaty. Dokumentacja obejmowała postępowania dotyczące nauczycieli ze wszystkich typów i rodzajów szkół.

W okresie objętym kontrolą, tj. w 2017 r. do Lubuskiego Kurator Oświaty wpłynęło 397 wniosków o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego na stopień nauczyciela dyplomowanego. Lubuski Kurator Oświaty wydał 389 decyzje o nadaniu stopnia nauczyciela dyplomowanego oraz 7 decyzji odmawiających nadania stopnia awansu zawodowego nauczyciela dyplomowanego. Wydano

jedną decyzję o umorzeniu postępowania, ze względu na wycofanie wniosku przez nauczyciela.

Kontrolą objęto dokumentację dotyczącą 62 postępowań zakończonych decyzjami o nadaniu stopnia nauczyciela dyplomowanego oraz wszystkie 7 postępowań zakończonych decyzjami o odmowie nadaniu stopnia nauczyciela dyplomowanego i jedno postępowanie zakończone decyzją o umorzeniu postępowania.

Kontrolą objęto dokumentację z prac komisji kwalifikacyjnych (tj. decyzje o powołaniu komisji kwalifikacyjnych, arkusze analizy formalnej, protokoły z posiedzeń komisji kwalifikacyjnych) oraz dokumentację stanowiącą podstawę wydania decyzji o nadaniu i odmowie nadania stopnia nauczyciela dyplomowanego (tj. zaświadczenia dyrektorów szkół zawierające informacje o odbytych stażach, dokumenty świadczące o kwalifikacjach nauczycieli, zaświadczenia o akceptacji komisji kwalifikacyjnych).

Dokumentacja dotycząca prac komisji kwalifikacyjnych oraz nadawania stopni awansu zawodowego przez Kuratora prowadzona jest w sposób prawidłowy z zachowaniem należytej staranności. Postępowania kwalifikacyjne na stopień nauczyciela dyplomowanego, nadawanie i odmowa nadania przez Lubuskiego Kuratora Oświaty stopnia awansu zawodowego nauczyciela dyplomowanego prowadzone są zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – *Karta nauczyciela* (Dz. U. z 2017 r. poz. 1189 j.t.), przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 marca 2013 r. w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli (Dz.U. z 2013 r., poz. 393) oraz z przepisami ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1257 j.t.). Dokumentacja dotycząca prac komisji kwalifikacyjnych na stopień nauczyciela dyplomowanego (tj. protokoły, arkusze analiz, zawiadomienia, oświadczenia członków komisji) nie budzi zastrzeżeń. Decyzje dotyczące nadania stopni nauczyciela dyplomowanego zostały wydane w terminach, o których mowa w ustawie – *Karta nauczyciela*. Do Kuratorium Oświaty nie wpłynęły skargi na pracę komisji powoływanych przez Lubuskiego Kuratora Oświaty.

W okresie objętym kontrolą do Kuratorium Oświaty nie wpłynęły odwołania od oceny dorobku zawodowego nauczyciela za okres stażu. Wpłynęło natomiast jedno odwołanie od decyzji w sprawie odmowy nadania stopnia nauczyciela mianowanego. Kurator umorzył postępowanie nadzorcze nad czynnościami podejmowanymi w postępowaniu o nadanie stopnia nauczyciela mianowanego przez organ prowadzący, z uwagi na niestwierdzenie nieprawidłowości w tym postępowaniu.

Przedstawiciele Lubuskiego Kuratora Oświaty brali udział w pracach 66 komisji egzaminacyjnych dla nauczycieli ubiegających się o awans na stopień nauczyciela mianowanego.

W ocenie kontrolujących, zadania związane z awansem zawodowym nauczycieli są organizowane i realizowane zgodnie z przepisami ustawy – *Karta nauczyciela* oraz rozporządzenia w sprawie awansu zawodowego nauczycieli.

Mając na uwadze stwierdzone podczas kontroli ww. nieprawidłowości i uwagi w zakresie sprawowanego nadzoru pedagogicznego, na podstawie art. 46 ust. 3 ustawy o kontroli, przedstawiam następujące zalecenia:

- 1) Zawieranie w protokołach kontroli wszystkich elementów wymaganych rozporządzeniem w sprawie nadzoru pedagogicznego.
- 2) Zachowanie spójności tematyki kontroli wskazywanej w upoważnieniu do przeprowadzenia kontroli i w protokole kontroli.
- 3) Zamieszczanie w protokole kontroli wszystkich istotnych ze względu na badany obszar informacji, niezbędnych do przedstawienia stanu faktycznego.

Na podstawie art. 49 ww. ustawy o kontroli, przedstawiając powyższe wystąpienie pokontrolne, proszę o złożenie w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia informacji o sposobie wykonania zaleceń.

Od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach.

Z upoważnienia
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ

DYREKTOR GENERALNY
Joanna Szczawińska